

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie ze skargi pozwanych

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w S.

z dnia 14 sierpnia 2007 r., sygn. akt X Nc (...),

w sprawie z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej K.(...) w S.

przeciwko J. Z. i W. Z.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 listopada 2008 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Pozwani małżonkowie W. i J. Z. wnieśli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w S. z dnia 14 sierpnia 2007 r., powołując się na występujący w sprawie wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. Nakaz ten uprawomocnił się wobec braku jego zaskarżenia.

Skarga jest niedopuszczalna, gdyż została wniesiona od orzeczenia, od którego środek ten pozwany w sprawie nie przysługiwał. Skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia strony mogą skutecznie wnieść od orzeczenia sądu drugiej instancji (art. 424¹ § 1 k.p.c.). Jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga może być także wniesiona od orzeczenia sądu pierwszej instancji, o ile strony nie skorzystały z

przysługujących im środków prawnych i nie jest możliwa zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424¹ § 2 k.p.c.). Strona, wnosząc skargę od niezaskarżonego orzeczenia sądu pierwszej instancji, poza innymi przesłankami, musi - zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 *in fine* k.p.c. - wykazać przede wszystkim istnienie tych wyjątkowych. Skarga pozwanych tak określonego wymagania nie spełnia. Pozwani nie podjęli nawet próby wykazania, że wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. ma rzeczywiście w sprawie miejsce. W skardze nie przedstawiono w tym zakresie żadnej argumentacji, posługując się jedynie - co jest niewystarczające - przewidzianym w ustawie zwrotem, że taki „wyjątkowy wypadek” wystąpił (por. m. in. postanowienie SN z dnia 17 października 2001 r., III CZ 98/01, OSNC 2002, nr 5, poz. 71). Nie wskazano zatem jakichkolwiek szczególnych okoliczności, które stały na przeszkodzie wzruszeniu nakazu zapłaty z dnia 14 sierpnia 2007 r. przy pomocy innych przysługujących pozwanyom środków prawnych (por. m. in. postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 112), choć, wnosząc skargę od orzeczenia Sądu pierwszej instancji, tak właśnie należało uczynić (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113). Skarżący nie wyjaśnili ponadto, jakie - ich zdaniem - zasady, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., zostały zaskarżonym przez nich nakazem naruszone. Ograniczyli się w tym zakresie do wskazania kilku przepisów Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, a także ogólnych twierdzeń o nadużyciu prawa przez stronę powodową i Sąd oraz o pozbawieniu skarżących prawa do obrony ich interesów. Przedstawiona analiza skargi prowadzi do wniosku, że pozwani nie wykazali, iż w sprawie zachodzą wskazane szczególne przesłanki, które łącznie uzasadniałyby wniesienie skargi od orzeczenia Sądu pierwszej instancji (art. 424¹ § 2 k.p.c.). Przesądza to niedopuszczalności skargi pozwanych (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).

Za niedopuszczalnością skargi przemawiają także inne względy. Środek ten nie tylko nie czyni zadość wymaganiu przewidzianemu w art. 424⁵ § 1 pkt 5 *in fine* k.p.c., lecz także wymaganiu określonym we wstępnej części tego przepisu oraz w pkt 3 i 4 wymienionego paragrafu. W świetle art. 424⁸ § 1 k.p.c. każda tego rodzaju wada, mająca charakter nieusuwalny, stanowi wystarczającą i samodzielną podstawę do odrzucenia skargi (por. postanowienie SN z dnia 16 lutego 2007 r., V CNP 8/07, niepubl.).

W skardze nie wskazano przepisu, z którym zaskarżony skargą nakaz zapłaty jest, zdaniem skarżących, niezgodny (art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.). Przytoczenie podstaw

skargi nie jest bowiem równoznaczne ze spełnieniem tego obowiązku i nie może go zastąpić (por. postanowienie SN z dnia 20 lipca 2006 r., IV CNP 1/05, niepubl.).

Nie zostało także spełnione wymaganie uprawdopodobnienia szkody, poniesionej na skutek wydania zaskarżonego skargą orzeczenia (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Pozwani do kwestii tej w skardze w ogóle się nie odnieśli, choć uprawdopodobnienie to, jako niezbędny i kluczowy element skargi, powinno w niej nastąpić. Jedynie w ramach wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego nakazu, podnieśli, że szkoda taka została im wyrządzona, powołując się przy tym na skierowane w oparciu o ten nakaz wezwanie do spełnienia zasądzonego świadczenia. Należy więc powiedzieć, że skarżący nie wykazali by konkretną szkodę rzeczywiście już ponieśli, powołanie się na wezwanie do zapłaty oraz wystąpienie z wnioskiem o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty temu bowiem przeczy. Szkodą w rozumieniu wskazanego przepisu jest jedynie uszczerbek, który w majątku strony już nastąpił. Powołanie się w istocie na szkodę przyszłą, czy też hipotetyczną, wymaganemu przewidzianemu w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. nie mogło zatem sprostać (por. m. in. postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006, nr 6, poz. 110).

Ponadto w skardze zaniechano, mimo takiego obowiązku (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.), wykazania, że wzruszenie zaskarżonego skargą prawomocnego nakazu nie jest przy pomocy innych środków procesowych aktualnie możliwe. Samo tylko twierdzenie, że zmiana bądź uchylenie nakazu zapłaty wskutek jego uprawomocnienia się „nie było i nie jest możliwe” trzeba uznać w tym zakresie za niewystarczające. Pozwani powinni wyraźnie odnieść się do przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego poszczególnych środków procesowych mogących w sprawie ewentualnie wchodzić w rachubę i wyjaśnić dlaczego nie mogą one obecnie posłużyć do osiągnięcia wskazanego celu (por. np. uzasadnienia postanowień SN z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 17, z dnia 28 października 2005 r., V CNP 24/05, niepubl. oraz z dnia 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140).

Z omówionych przyczyn skarga pozwanych, jako niedopuszczalna, podlegała, stosownie do art. 424⁸ § 2 k.p.c., odrzuceniu.

Uznając wniosek powodowej Spółdzielni o zasądzenie kosztów postępowania ze skargi za niezastługujący na uwzględnienie, Sąd Najwyższy miał na względzie, że pismo procesowe, mające stanowić odpowiedź na skargę pozwanych, zostało wniesione po upływie dwutygodniowego terminu przewidzianego dla podjęcia tego rodzaju czynności (art. 398⁷ § 1 k.p.c. w zw. art. 424¹² k.p.c.). Pismo to nie mogło być zatem za taką

odpowieź uznane (art. 167 k.p.c.), co wykluczało przyznanie zwrotu kosztów wiążących się z jej sporządzeniem i wniesieniem (por. np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 4 października 2006 r., II CSK 202/06, niepubl.).